

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og indhold

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om kommuneplanlægning (støtte til landsby- og andre lokalsamfundsprojekter), idet begge forslag er rettet mod at fremme en hensigtsmæssig udvikling af landsbyer som levedygtige lokalsamfund.

Mens forslaget til ændring af kommuneplanloven gør det muligt at støtte iværksættelse af aktivitetsfremmende projekter og forsøg i lokalsamfund, indebærer det foreliggende forslag, at det bliver umiddelbart tilladt i nærmere bestemt omfang at anvende frigjorte landbrugsbygninger til mindre håndværks- og industrivirksomhed eller lager- og kontorformål m.v., uden at der skal indhentes zonestilladelse. Derved kan erhvervsudviklingen i landdistrikterne lattes. Samtidig får man udnyttet den bygningsressource, der udgøres af de nedlagte driftsbygninger.

I årene siden 2. verdenskrig og ikke mindst i de aller seneste år har landbruget gennemgået en strukturændring, der medfører stadig færre og mere specialiserede bedrifter. Således blev der i årene fra 1960 til 1983 nedlagt ca. 20.000 brug til sammenlægning med andre bedrifter. Denne udvikling forventes at fortsætte i de kommende år. I 1995 forventes der at være 70.000 selvstændige bedrifter tilbage mod ca. 98.000 i dag.

Strukturudviklingen betyder samtidig, at et stigende antal bedrifter drives uden husdyrhold, idet husdyrene koncentrerer på færre bedrifter.

Der bliver således frigjort en betydelig bygningsmasse i det åbne land og i landsbyerne. En stikprøveundersøgelse foretaget af Planstyrelsen tyder på, at de frigjorte bygninger bliver stadig større og af stadig bedre beskaffenhed.

Strukturudviklingen i landbruget har bevirket, at antallet af beskæftigede inden for landbrugserhvervet falder. En stor del af de mennesker, der i dag bor på nedlagte landbrugsejendomme, har således ingen tilknytning til landbruget, men arbejder i byerhverv, ofte med lang transportvej. Plan-

styrelsens undersøgelse har vist, at der er en stigende pendling mellem landdistrikterne og arbejdspladser i byerne.

Som det nærmere fremgår af bemærkningerne til forslaget om ændring af kommuneplanloven, betyder denne udvikling sammen med et i øvrigt faldende folketal i landdistrikterne, at serviceniveauet og den kulturelle sammenhæng i landdistrikterne og landsbyerne svækkes.

Denne udvikling er ikke ny. Derfor blev det allerede ved zonestilladelsesloven af 1969 i den eksisterende § 8, stk. 2, fastsat, at der skulle meddeles tilladelse til anvendelse til anden erhvervs-mæssig virksomhed af bygninger, der ikke længere er nødvendige for driften af en landbrugsejendom, medmindre virksomheden afgørende ville stride mod de hensyn, loven skal varetage.

Udviklingen er imidlertid kraftigt accentueret de senere år. Derfor findes det hensigtsmæssigt med den foreslåede forenkling af loven. Selv om der efter den gældende lov i vidt omfang gives (og skal gives) tilladelse til anvendelse af frigjorte driftsbygninger til mindre industri- og håndværksvirksomhed samt lager- og kontorformål, må det være en åbenlys fordel, at en sådan anvendelse inden for tilsvarende rammer ikke længere skal afvente zonesagsbehandling og en evt. klagesag. Hertil kommer den væsentlige forskel, at den nye ordning indebærer ret til beskæftigelse af op til 5 medarbejdere, hvilket der efter hidtidig praksis langt fra altid er givet tilladelse til.

Det er klart, at det foreliggende forslag er udarbejdet således, at det ikke berører lovens hovedformål, nemlig at forhindre uønsket og ukontrolleret bebyggelse i det åbne land og samtidig sikre, at byudviklingen finder sted i overensstemmelse med den sammenfattende fysiske planlægning. Der henvises i øvrigt til lovens § 1.

Det følger heraf, at udvidelser ud over de eksisterende bygningsmæssige rammer stadig kræver en zonestilladelse. At man har kunnet tage eksisterende bygninger i brug betyder således ikke, at man i større omfang end hidtil kan regne med at få tilladelse til udvidelser. Det må ligeledes be-